

Bruxelles, 20. studenoga 2025.
(OR. en)

15699/25

MAMA 268	COHOM 172
MED 97	JAI 1737
CFSP/PESC 1683	MIGR 441
COPS 613	COTER 201
WTO 116	TRANS 566
ENV 1253	EMPL 526
ENER 606	DIGIT 247
ECOFIN 1559	EDUC 464
DEVGEN 216	

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Zaključci Vijeća o Paktu za Mediteran

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o Paktu za Mediteran, koje je Vijeće za vanjske poslove odobrilo na sastanku 20. studenoga 2025.

Zaključci Vijeća o Paktu za Mediteran

Jedno more, jedan pakt, jedna budućnost

1. Jačanje Euromediteranskog partnerstva strateški je prioritet Europske unije. Partneri iz južnog Mediterana također su izrazili snažan interes za pojačane veze s Europskom unijom u trenutku kada globalna i regionalna geopolitička situacija zahtijeva još bliže političke odnose i pojačano partnerstvo. U tom kontekstu Vijeće pozdravlja zajedničku komunikaciju Komisije i Visokog predstavnika o Paktu za Mediteran „Jedno more, jedan pakt, jedna budućnost”. Pakt je prilika za preoblikovanje odnosa EU-a i zemalja južnog Mediterana, čime se podupire zajednički mediteranski prostor.
2. Danas, kada obilježavamo 30. obljetnicu Deklaracije iz Barcelone iz 1995., ciljevi postavljeni prije tri desetljeća – mir, stabilnost, održivo, zajedničko blagostanje i konkurentnost za stanovnike Mediterana – mogu se postići samo snažnom uzajamnom predanošću zajedničkim načelima, zajedničkim djelovanjem u duhu zajedničkog stvaranja, suodgovornosti, zajedničkog interesa i zajedničke odgovornosti. To je izvrsna prilika za suočavanje sa zajedničkim regionalnim izazovima i mogućnostima putem političkog dijaloga i suradnje.
3. Podsjećajući na Zaključke Vijeća o obnovljenom partnerstvu sa zemljama južnog susjedstva – nova agenda za Sredozemlje, usvojene 16. travnja 2021., Vijeće ponovno potvrđuje važnost navedenih prioriteta i načela. Nadovezujući se na tu agendu, njezin gospodarski i investicijski plan, strateška i sveobuhvatna partnerstva i druge okvire regionalne suradnje, Paktom se nastoje stvoriti sinergije i redefinirati, ažurirati i obnoviti naš zajednički program utvrđivanjem novog zajedničkog pristupa za suočavanje s novim izazovima u regiji. U potpunosti će se iskoristiti uspostavljeni kanali, osobito sporazumi o pridruživanju i prioriteti partnerstva, koji ostaju temeljni pravni, institucionalni i politički okvir angažmana i koje bi trebalo uzeti u obzir u provedbi Pakta. Naponi bi se s vremenom trebali usredotočiti i na razvoj zajedničkih inicijativa sa zemljama u susjednim regijama, među ostalim putem trostrane suradnje.
4. Vijeće naglašava važnost uzajamne predanosti miru, sigurnosti i multilateralnom međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima, ljudskim pravima, kao i međunarodnom pravu, uključujući, među ostalim, Povelju Ujedinjenih naroda. Vijeće ponovno poziva na potpuno poštovanje Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora (UNCLOS), u skladu s kojom se moraju provoditi sve aktivnosti u oceanima i morima.

5. Vijeće naglašava da je glavni cilj Pakta unaprijediti zajednički mediteranski prostor. Vijeće podupire tematska područja Pakta, koja su strukturirana oko sljedeća tri stupa: 1) ljudi: pokretačka snaga za promjene, veze i inovacije, 2) snažnija, održivija i integriranija gospodarstva i 3) sigurnost, pripravnost i upravljanje migracijama.
6. Vijeće naglašava važnost stvaranja mostova među ljudima i zemljama kojima se potiče uzajamno razumijevanje i pružaju mogućnosti za održivi rast i razvoj. Postoji golem potencijal za daljnje povećanje gospodarske integracije i promicanje održive trgovine i ulaganja, diversifikaciju gospodarstava i lanaca vrijednosti, razvoj plavog gospodarstva, energetske suradnje i povezanosti između EU-a i zemalja južnog Mediterana kako bi se stvorile mogućnosti za zapošljavanje i osigurala stabilnost i gospodarska otpornost radi uklanjanja postojećih socijalnih nejednakosti i doprinosa socijalnoj koheziji. Vijeće također naglašava da su borba protiv klimatskih promjena, uništavanja okoliša i nestašice vode na Mediteranu, osobito provedbom Barcelonske konvencije, kao i zadržavanje usmjerenosti na obrazovanje i zapošljavanje mladih, zaštitu i vrednovanje kulturne baštine te rješavanje demografskih izazova i dalje zajednički prioritet.
7. Vijeće naglašava potrebu za povećanjem političke suradnje s partnerima iz južnog Mediterana te za poboljšanjem političkih dijaloga i dijaloga o politikama. To će uključivati jačanje suradnje u području mira, sigurnosti i obrane, među ostalim u sprečavanju sukoba, posredovanju, borbi protiv organiziranog kriminala te pomorskoj sigurnosti i zaštiti radi suočavanja sa zajedničkim izazovima, jačanje sposobnosti mediteranskih partnera i olakšavanje međuregionalnih razmjena. Suradnja u području sigurnosti i obrane odvija se u skladu sa zajedničkom sigurnosnom i obrambenom politikom i postojećim okvirima EU-a.
8. Vijeće podupire zajedničko upravljanje migracijama u okviru sveobuhvatnog pristupa koji obuhvaća sve razine vlasti, obuhvaća cijelu rutu i temelji se na pravima, s ciljem sprečavanja nezakonitih migracija i razbijanja poslovanja krijumčara pojačanim nadzorom granica, poboljšanja zaštite migranata u ranjivom položaju, tražitelja azila i izbjeglica, provedbe učinkovite politike vraćanja i ponovnog prihvata, uključujući sigurno i dostojanstveno vraćanje, kao i održivu reintegraciju, rješavanja temeljnih uzroka migracija i prisilnog raseljavanja te strukturiranja zakonitih putova, u skladu s nadležnostima EU-a i nacionalnim nadležnostima te u skladu s vanjskom dimenzijom politika i zakonodavstva EU-a u području azila i migracija.
9. Vijeće naglašava potrebu za suradnjom s partnerima iz južnog Mediterana na poštovanju i promicanju ljudskih prava, dobrog upravljanja, demokracije, vladavine prava i temeljnih sloboda u provedbi Pakta za Mediteran.

10. Vijeće poziva na brzu i učinkovitu provedbu Pakta za Mediteran, uz potporu sustava praćenja i upravljanja putem kojeg će pružati političke smjernice. Vijeće osobito poziva službe Komisije i Europsku službu za vanjsko djelovanje da Vijeću svake godine pravodobno u pisanom obliku dostavljaju najnovije informacije o provedbi Pakta, kao doprinos navedenoj ulozi Vijeća na svim relevantnim razinama, uključujući, prema potrebi, Vijeće za vanjske poslove. Vijeće poziva službe Komisije i Europsku službu za vanjsko djelovanje da na temelju njegovih smjernica prenesu Zajedničku komunikaciju u poseban akcijski plan kako bi se inicijative i djelovanja počeli operacionalizirati.
11. Vijeće prepoznaje Uniju za Mediteran kao jedinstvenu organizaciju za regionalnu suradnju. Zahvaljujući svojoj pokretačkoj snazi i iskustvu u izgradnji regionalnih mreža kao i poticanju suradnje, Unija za Mediteran smatrat će se partnerom u provedbi Pakta u relevantnim područjima.
12. Pri provedbi Pakta posebnu pozornost trebalo bi posvetiti osnaživanju mladih i konstruktivnoj suradnji s njima, među ostalim putem Parlamentarne skupštine mladih za Mediteran. Suradnja sa socijalnim partnerima i civilnim društvom i dalje je od presudne važnosti. Dijalozi s organizacijama civilnog društva trebali bi doprinijeti provedbi Pakta.
13. Djelotvornu provedbu Pakta trebalo bi poduprijeti mobilizacijom relevantnih instrumenata politike EU-a, uključujući postojeće financijske instrumente. Vijeće ponovno ističe potrebu za osiguravanjem odgovarajućih financijskih sredstava. Vijeće prepoznaje potrebu za korištenjem relevantnim financijskim instrumentima EU-a i naglašava važnost osiguravanja usklađenosti i sinergija među tim instrumentima kako bi se mobilizirala dodatna sredstva iz privatnog sektora te europskih i međunarodnih financijskih institucija radi jačanja transformativnih napora u skladu s prioritetima strategije Global Gateway i u koordinaciji s inicijativama država članica u okviru pristupa Tima Europa.
14. Kako bi se povećala svijest o političkom angažmanu u okviru Pakta i njegovo razumijevanje, Vijeće naglašava potrebu za snažnim informiranjem i strateškom komunikacijom. Promicanje slobode izražavanja i pristupa pluralističkim informacijama te suzbijanje pogrešnih informacija i dezinformacija ključni su za poticanje konstruktivnog dijaloga.